

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Claudii Fleury, Presbyteri, Prioris Argenteliae Et Reg.
Christianiss. A Confessionibus Institutiones Juris
Ecclesiastici**

Fleury, Claude

Moguntiae, 1760

XXIII. De appellationibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67899](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67899)

cautelam, ne scilicet excommunicationis exceptio ei obmoveri possit. Ex eadem causa receptæ sunt *absolutiones generales* stilo curiæ usitatæ & singulis signaturis & bullis pontificiis insertæ, ad effectum beneficii impetrandi, ne provisio propterea nulla accusetur. Nam si impetrans revera excommunicatus esset, expressa absolutione opus foret. Ceterum absolutio numquam præsumitur, si vel maxime excommunicatio centenaria fuisset, quia est pœna sua natura perpetua, licet ex intentione ecclesiæ temporaria. Qui annum in excommunicatione peragit, de absolutione securus, novo jure tanquam *hæreseos* suspectus in jus vocari potest². Sed hunc rigorem ignorant terræ a fidei quæstoribus liberæ.

1) C. 16. X. de appell. c. 52. X. de sent. excom.

2) Concil. Trid. sess. 25. c. 3.

C A P. X X I I I.
DE APPELLATIONIBUS.

I.

SÆPENUMERO contingere solet, ut sententia in causis cum *civilibus*, tum *criminalibus* sufflaminetur, idque vel per *oppositionem* vel per *adpellationem*. ^{Oppositio.} *Oppositio*, licet¹ prohibita, in pluribus diœcesibus viget, & locum habet, ubi vel sententia nullitatis vel processus vitii insimulatur, coram eodem iudice interponenda. *Appellatio* autem locum habet, ubi sententia *injusta* esse censetur, spe-

raturque fore, ut iudex vel doctior vel justior ex ipsis actis aliam sententiam pronuntiet.

1) *Ordin.* 1667.

Appella-
tiones,
olim fere
incogni-
ta,

II. PRIMIS sæculis ut ceteræ ambages, sic adpellationes fere ignorabantur in sacris tribunalibus. Tanta enim episcoporum fuit auctoritas; tanta & tam manifesta in iudicando sinceritas ac justitia, ut Christiani eorum sententiis lubentes acquiescerent. Concilio quidem Nicæno¹ statutum legimus, clericum depositum vel laicum excommunicatum ab episcopo, si id injuria factum existimet, *concilium provinciale* adire posse: sed hoc in causis levioribus factum, vel tribunal quodpiam, concilio provinciali superius, constitutum fuisse, non legimus. Si episcopus concilii sententiam iniquam existimavit, convocati sunt ex vicinis provinciis plures ad concilium episcopi. Interdum episcopi vexati papam implorarunt, quod² permissum. Quidquid hujus in Oriente factum sit, per *occidentem* tamen ex eo tempore appellationes ad curiam Romanam frequentabantur, si Africam exceperis, ubi diserte cautum erat, ne per appellationes lites *trans mare* sererentur, e quibus sinceriori disciplina exitum imminebat. Cujus rei testes sunt CYPRIANUS, qui apud Cornelium papam appellationes accusat³, & epistola concilii Africani, tempore Augustini, ad Cælestinum papam scripta⁴.

1) c. 51. 2) *Concil. Sardic. c. 3. 7.* 3) *ep. 59.*

4) *tom. 2. concil. p. 674. hist. eccl. l. 24. n. 6. 11. 35.*

per falsas
decreta.

III. Ex quo falsæ decretales receptæ sunt, appellationes majora incrementa cepe-

runt. Iis enim diversæ archiepiscoporum, primatum, patriarcharum instantiæ, quasi inde a sæculo II. usitata, incrustantur, omnibusque Christianis ad papam sine medio adpellare permittitur¹. Quo factum est, ut curia Romana omnes causas, etiam in *prima instantia*, ad se traheret, & in jurisdictione contentiosa, veluti in beneficiorum collatione, ordinarios supplantaret. Factum est, inquam, ut Romæ admitterentur adpellationes ab episcopo vel quovis inferiori iudice, omisso medio. Factum est, ut admitterentur Romæ adpellationes ab *interlocutoriis*, ac tum postea causa principalis, immo sæpe causa primæ instantiæ, evocaretur. S. Bernardus in *epistola* ad Eugenium pontificem hos abusus masculè perstringit, memoratque, connubium quoddam in ipso confirmationis articulo per adpellationem frivolum turbatum fuisse². Idem consistorium cardinalium depingit tamquam tribunal supremum, decisione infinitarum litium occupatum, curiamque Romanam ipsam reis, actoribus, procuratoribus, sollicitatoribus, advocatis oneratam, qui ex toto orbe Christiano eo confluerent. Quumque Metropolitanis & primates pontificis exemplum sequerentur; adpellationibus frivolis & frustratoriis nihil frequentius, nihil magis tritum, nihil magis quotidianum ætas illa vidit. Non solum a sententiis, sed & a regulis processus, ab actibus *extrajudicialibus*, ab interlocutoriis, a correptione episcopi, a superioris admonitione appellare solemne fuit. Admissæ sunt adpellationes *vagæ*, nullo fundamento radica-

les inva-
stæ, ad
augen-
dam pa-
pæ po-
tentiam,

harum ab
usus de-
pingitur,

tæ, appellationes a gravaminibus non illatis solum, sed & inferendis. Eædem appellationes in plures annos extractæ penitus in sententiam omnis generis fraudum & improbissimarum technarum Camarinam degenerarunt. Quod ex toto titulo decretalium de appellationibus manifestum est.

- 1) c. 1. D. 80. c. 1. 2. D. 99. C. 4. q. 3. c. 3. C. 2. q. 6. c. 3. c. 1. D. 17. 2) *de consider.* l. 3. c. 2.

qui ex
parte
emenda-
tur.

IV. HIS vitiis concilia Lateranensia duo sub Alexandro & Innocentio III. ex parte medelam adhibuere, prohibendo, ne in multis casibus particularibus & generatim ab *interlocutoriis*, per definitivam reparabilibus, item a correptionibus ceterisque ad disciplinam pertinentibus monitionibus, veluti episcopi visitantis aut superioris, regulares increpantis, appellaretur¹. Concilium Basileense plus animi ostendit pro veritate, damnatisque evocationibus ad curiam Romanam, constituit², ut in locis quatuor dierum itinere Roma disitis omnes causæ, exceptis majoribus & fedi apostolicæ reservatis, a iudicibus loci tractarentur ac definirentur. Item, ut appellationes semper ad iudicem proxime superiorem, neutiquam autem, omisso medio, ad ejus superiorem, si is vel maxime papa esset, deferrentur. Item, ut appellationes ad pontificem delatæ rescripto committerentur delegato *in partibus* usque ad conclusionem in causa *inclusive*, hæcque omnia sub pœna nullitatis & expensarum. Hoc decretum in pragmaticam nostram³ & in concordatum⁴ relatum,

eoque extensum est, ut causa appellationis in partibus agitetur usque ad tertiam sententiam conformem, & quidem intra biennium decidendam; neque a secunda interlocutoria conformi, nec a tertia definitiva conformi appellare liceat. Quod jus a concilio Tridentino confirmatum est.

1) C. 59. X. de appell. c. 6. eod. 2) sess. 31.

3) tit. 5. de caus. 4) tit. 26. 27. 28. 29. 30.

5) sess. 13. c. 1. sess. 24. c. 20.

V. IN Francia curiarum ecclesiasticarum processus secundæ instantiæ æque ac primæ per omnia similis est processui tribunalium secularium, regiis quippe constitutionibus digestus^r. Apostoli seu libelli dimissorii, qui a iudice a quo impetrandi, in usu esse desierunt, & appellatio instrumento interponitur; supplicatio autem vel Metropolitanæ mandato, quod est instar dimissoriorum, introducitur. Si causa in prima instantia viva voce tractata est, verbalis; si scriptis, appellatio in scriptis est: quo casu appellans acta ad tabularium iudicis ad quem, & appellatus sententiam exhibere tenetur. Quo facto terminus disceptationi præstituitur, quo appellans sua gravamina deducit, & appellatus his respondet. Excusis omnibus meritis causæ, i. e. omnibus, quæ cum in causa principali, tum in causa appellationis scripta & producta sunt, iudex sententiam pronuntiat, qua inferioris iudicis sententia vel infirmatur, vel confirmatur. Ab hac secunda, immo & a tertia, quarta & amplius si tot instantiæ sunt, appellare licet, usque dum tres trium differentium tribunalium sen-

forma appellationum in Francia.

tentiæ conformes latae sint. Quod nostri canonum interpretes ex jure civili² hausisse videntur. Si appellans appellationem introducere, si appellatum citare negligit, post terminum appellationis introducendæ, desertionis inculari; ante terminum autem appellationem, accelerandi causa, introducere potest. Appellanti appellationi expresse vel tacite renuntiare licet, si sententiæ obsequitur, Sed si appellatio introducta est, recedere nequit, nisi per acquiescentiam, de qua iudex pronuntiat, quæve multam involvit.

1) *Ord. 1439.* 2) *l. 1. C ne tertio appell.*

C A P. X X I V.
D E A P P E L L A T I O N E T A M
Q U A M A B A B U S U.

I.

Appella-
tionum
qualifica-
tarum
species,

DUO sunt appellationum genera, appellatio *simplex*, & *qualificata*, veluti appellatio a iudice incompetente, a denegatis apostolis, a denegata iustitia, ab abusu. In Francia sola appellatio simplex propria penitus est iudicis ecclesiastici, quippe quem solum pronuntiare posse volunt, num in prima instantia recte an secus causa decisa sit. Qualificatæ autem appellationes contra iudices instituuntur, & quidem regis, tamquam canonum protectoris & iustitiæ parentis, nomine & auctoritate.

precipua
tanquam
ab abusu.

II. APPELLATIO tamquam ab abusu est querela de iudice ecclesiastico, tamquam